**Päiväys**
1.10.2026

**Diaarinumero**
1280/03.04.04.04.20/2025

# JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös vesilain mukaisessa valitusasiassa

**Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla**

1.10.2026

**Päätöksen tiedoksisaantipäivä**

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **8.10.2026**.

**Asia**

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 1.10.2026 nro 1214/2026, valitus vesitalousasiassa, Vihti.

**Hakija**

Vihdin kunta Vihdin Vesi

**Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito**

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **1.10.2026–9.11.2026** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa: https://www.tuomioistuimet.fi/tuomioistuimet/vaasan-hallinto-oikeus/yleistiedoksiannot-ja-julkiset-kuulutukset/hallinto-oikeuden-julkiset-kuulutukset/

**Muutoksenhakuohjeet**

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **9.11.2026**.

**VAASAN HALLINTO-OIKEUS** **PÄÄTÖS** 1214/2026

1.10.2026

Dnro 1280/03.04.04.04.20/2025

**Asia** Valitus vesitalousasiassa

**Valittaja** Saint-Gobain Finland Oy

**Hakija** Vihdin kunta Vihdin Vesi

**Päätös, josta valitetaan**

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto) 28.8.2025 nro 257/2025

Aluehallintovirasto on määrännyt Lautojan pohjavedenottamolle suoja-alueen ja suoja-aluemääräykset. Suoja-alueen pinta-ala on noin 87 ha ja se käsittää vedenottamoalueen ja suoja-alueen.

Suoja-alueen sijainti ja laajuus ilmenevät päätöksen liitteenä 1 olevasta suoja-aluekartasta, ja sillä sijaitsevat kiinteistöt on esitetty päätöksen liitteenä 3 olevassa kiinteistöluettelossa. Vedenottamoalueen sijaintikiinteistö on esitetty liitteen 2 suoja-aluekartassa ja liitteen 3 kiinteistöluettelossa.

Suoja-alueen ja suoja-aluemääräysten määräämisestä ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Suoja-alueella on noudatettava päätöksestä ilmeneviä alueen käyttöä koskevia määräyksiä, ellei suoja-aluemääräyksestä ole myönnetty poikkeusta vesilain tai ympäristönsuojelulain nojalla. Jos asemakaavassa on annettu pohjaveden suojelun kannalta tiukempia tai yksityiskohtaisempia määräyksiä kuin päätöksessä, on kaavamääräyksiä noudatettava kyseisellä asemakaava-alueella.

Päätöksessä on annettu suoja-aluemääräykset 1–27, joista määräykset 1 ja 18 kuuluvat seuraavasti:

1. Suoja-alueelle ei saa perustaa uusia ympäristönsuojelulain (527/2014) liitteissä 1 (905/2020), 2 (437/2017) ja 4 (905/2020) mainittuja luvanvaraisia,

rekisteröitäviä tai ilmoituksenvaraisia laitoksia, tehtaita tai toimintoja ilman poikkeuslupaa.

18. Suoja-alueelle on luvanvaraista maa-ainesten ottamista varten haettava maa-aineslain (555/1981) mukaisen luvan lisäksi vesilain (587/2011) mukainen lupa.

Kotitarveotosta on aina ottomäärästä riippumatta tehtävä maa-aineslain 23 a §:n mukainen ilmoitus valvontaviranomaiselle. Kunnan tulee pyytää valtion valvontaviranomaisen lausuntoa myös sellaisesta kotitarveotosta, joka edellyttää maa-aineslain 23 a §:n mukaisen ilmoituksen (maa-ainesten ottoa yli 500 $m^3$) tekemistä.

Maa-ainesten ottamislupaa haettaessa on hakemuksen liitteenä olevan suunnitelman oltava ympäristöministeriön laatiman oppaan ”Maa-ainesten ottaminen. Opas ainesten kestävään käyttöön” (Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:30) edellyttämää tasoa. Hakemuksesta on pyydettävä lausunto Vihdin Vedeltä.

Päätöksen perusteluja

Lautojan vedenottamon suoja-alueen määrääminen on tarpeen pohjavedenottamolta saatavan veden laadun ja määrän turvaamiseksi. Paras suojeluteho voidaan saavuttaa, kun suoja-alue määräyksineen kattaa koko sen alueen, jolta vedenottamolta otettava vesi pääasiallisesti muodostuu. Suoja-alue on riittävä turvaamaan vedenottamolta otettavan veden hyvän laadun nyt ja tulevaisuudessa. Suoja-aluetta ei ole määrätty laajemmaksi kuin on välttämätöntä.

Vedenottamon suoja-aluemääräyksillä pyritään turvaamaan pohjaveden määrällinen ja laadullinen riittävyys sekä ennaltaehkäisemään pohjaveteen kohdistuvia riskejä. Määräyksillä voidaan rajoittaa suoja-alueella tapahtuvaa toimintaa siten, että pohjaveteen ja edelleen pohjavedenottamolle ei pääse kulkeutumaan haitallisia aineita tai yhdisteitä.

Päätöksessä on annettu vedenoton turvaamiseksi tarpeelliset määräykset suojatoimenpiteistä, muista suoja-alueen käytön rajoituksista ja määräysten noudattamisen valvonnasta. Suoja-aluemääräyksillä ei rajoiteta alueella jo olemassa olevaa toimintaa enempää kuin on välttämätöntä pohjaveden laadun ja määrän turvaamiseksi. Määräykset koskevat ensisijaisesti uutta ja uusittavaa toimintaa.

Vastauksena Saint-Gobain Finland Oy:n muistutuksessa esittämään aluehallintovirasto on todennut muun ohella, että suoja-aluepäätös ei vaikuta jo luvitetun maa-ainesten ottamisen loppuunsaattamiseen ja alueen maisemointiin luvan mukaisesti. Maa-ainesten ottamiseen liittyy pohjaveden laadun heikentymisen riski. Vesilain mukaisen luvan hakemisesta määrääminen mahdollisen uuden maa-aineslupahakemuksen yhteydessä ei ole suoja-alueen koko ja ominaispiirteet nähden perusteetonta.

## Vaatimukset hallinto-oikeudessa

*Saint-Gobain Finland Oy* on vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja asia palautetaan aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi. Asiaa uudelleen käsiteltäessä suoja-aluemääräyksiä 1 ja 18 on muutettava.

Määräystä 1 on muutettava siten, että määräys ei koske olemassa olevan ympäristöluvanvaraisen laitoksen toiminnan muutosta.

Määräyksen 18 ensimmäinen kappale on muutettava seuraavasti: Suoja-alueelle on uutta luvanvaraista maa-ainesten ottamista varten haettava maa-aineslain (555/1981) mukaisen luvan lisäksi vesilain (587/2011) mukainen lupa. Määräys ei koske uuden luvan hakemista alueelle, jolle on aiemmin myönnetty maa-aineslain mukainen lupa ja jonka ei ole todettu vaarantaneen pohjaveden laatua tai määrää edellyttäen, että pohjaveden pinnan päälle jätetään vähintään kuuden metrin paksuinen kerros maa-ainesta.

### Perustelut

Vesilakia koskevan hallituksen esityksen 277/2009 mukaan tarkoituksena ei ole, että suoja-alue tulisi perustaa aina, kun lupaviranomaiselle on esitetty sitä koskeva vaatimus, vaan ainoastaan niissä tilanteissa, kun veden laadun tai vesiesiintymän antoisuuden turvaaminen sitä edellyttää. Hallituksen esityksessä on todettu myös, että määräyksillä ei tule rajoittaa toimintaa, joka ei vaaranna suoja-alueen perustamistarkoitusta. Määräykset eivät saa olla ankarampia kuin tavoitteen saavuttamiseksi on välttämätöntä. Määräysten sisältö voi vaihdella suoja-alueen eri osissa. Hallituksen esityksessä on edelleen todettu, että suoja-aluemääräysten keskeisenä tarkoituksena on määrittää suoja-alueen maankäyttömahdollisuudet. Keskeinen osa määräyksiä on ottamisen vuoksi alueella kiellettyjen ja rajoitettujen toimenpiteiden yksilöinti. Hallituksen esityksen mukaan suoja-aluetta ei tule määrätä, jos toiminnan harjoittamisen turvaaminen ei sitä edellytä. Kyse ei ole hankkeesta vastaavan harkintavallan piiriin kuuluvasta seikasta siinä mielessä, että hankkeesta vastaava voisi päättää suoja-alueen perustamisen tarpeellisuudesta.

Suunnitellulla suoja-alueella sijaitsee Saint-Gobain Finland Oy:n kuivatuotetehdas ja alue, josta otetaan maa-ainesta kuivatuotetehtaan tarpeisiin. Kuivatuotetehdasta koskee toistaiseksi voimassa oleva lainvoimainen ympäristölupa ja maa-aineksen ottoa vuoteen 2028 saakka voimassa oleva maa-aineslain mukainen lupa. Kumpaankin lupaan liittyy sekä pohjaveden laadun että määrän tarkkailu. Tarkkailun perusteella maa-ainesten otto ja kuivatuotetehtaan toiminta eivät ole vaikuttaneet pohjaveden laatuun tai määrään tavalla, joka vaarantaisi Lautojan vedenottamosta otettavan veden laatua tai määrää.

Suoja-aluepäätöksessä ei ole tarpeen antaa olemassa olevaa luvanvaraista toimintaa koskevia määräyksiä. Kuivatuotetehdas on ympäristöluvanvarainen, eikä lupaa toimintaan tai sen muutokseen voida myöntää, jos se aiheuttaa pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Tehtaan tarpeisiin tapahtuva maa-ainesten

ottaminen edellyttää maa-aineslain mukaista lupaa. Lupaharkinnan yhteydessä kummallakin vesilain valvontaviranomaisella on mahdollisuus ottaa kantaa vesilain mukaisen luvan tarpeeseen. Luvan tarve ratkaistaan tapauskohtaisesti vesilain 3 luvun 2 §:n nojalla. Maa-ainesten ottaminen ei kuulu aina luvanvaraisiin vesitaloushankkeisiin.

Aluetta, jossa Saint-Gobain Finland Oy:n toiminta sijaitsee, koskee Vihdin kunnan strateginen yleiskaava 2050, joka on saanut lainvoiman vuonna 2021. Yleiskaava on oikeusvaikutteinen. Yleiskaavassa Saint-Gobain Finland Oy:n tehdas ja maa-aineksen ottoalue sijoittuvat tuotanto- ja varastotoiminnan alueelle. Kaavamääräyksen mukaan alue on tuotanto- ja varastotoiminnan paikallinen keskittymä, jolle voidaan asemakaavoittaa tuotanto- ja varastotoimintaa ja muuta tilaa vaativaa työpaikkatoimintaa, jotka eivät aiheuta merkittäviä ympäristöhaittoja. Saint-Gobain Finland Oy:n toiminta on yleiskaavan mukaista, eikä suoja-aluepäätöksessä ole maankäytön suunnittelua koskevia määräyksiä.

Valituksenalaiset suoja-aluemääräykset ovat pääosin hakemuksen mukaiset. Vedenottamon lähialue on noin 200–400 metrin säteellä kulkureittejä lukuun ottamatta rakentamatonta ja peitteistä. Päätöksessä ei kuitenkaan ole annettu määräyksiä tämän ottamosta otettavan veden laadun ja määrän kannalta kriittisimmän alueen maankäytöstä tai rakentamisesta. Suoja-aluepäätös ei kiellä vedenottamon lähialueella esimerkiksi uusien teiden ja rakennusten rakentamista, maan muokkausta eikä peittämistä. Suoja-aluepäätöksessä ei ole otettu kantaa asemakaavoitukseen vedenottamon lähialueella.

Suoja-aluepäätös kohtelee toiminnanharjoittajia eriarvoisesti. Päätöksen mukaan maa-aineslain mukaiseen luvanvaraiseen maa-aineksen ottoon on haettava vesilain mukainen lupa, mutta pohjaveden pysyvä alentaminen (määräys 15) ja maa-aineksen ottaminen pohjaveden pinnan alapuolelta rakentamisen yhteydessä (määräys 16) ovat sallittuja ilman vesilain mukaista lupaa.

Suoja-alue on rajattu ilman kohtuullista varmuutta siitä, että suoja-alueella muodostuva tai sen kautta virtaava pohjavesi kulkeutuu Lautojan vedenottamon suuntaan. Kuten valittaja on jo hakemuksesta antamassaan muistutuksessa tuonut esille, hakemuksen liitekartassa 7 pohjaveden virtaussuunta on osoitettu nuolilla osin virheellisesti. Osa nuolista suuntautuu oikein noin 90 asteen kulmassa pohjaveden pinnan sama-arvokäyriin nähden. Osa nuolista on kuitenkin virheellisesti suunnattu käyrien suuntaisesti kohti vedenottamoa, mikä antaa harhaanjohtavan kuvan pohjaveden virtaussuunnasta. Suoja-aluehakemuksen liitekartassa 7 kuivatuotetehtaan lounaispuolelle asetettu pohjaveden virtaussuuntaa kuvaava nuoli on virheellisesti suunnattu pohjaveden pinnan sama-arvokäyrien suuntaisesti kuivatuotetehtaalta kohti vedenottamoa. Todellisuudessa pohjaveden virtaussuunta on kuivatuotetehtaalta luoteeseen kohti maastokartallakin näkyviä pohjaveden purkautumispaikkoja eikä lounaaseen kohti vedenottamoa. Aluehallintovirasto on jättänyt päätöksessään tämän asian huomiotta.

Määrätty suoja-alue on ristiriidassa vesilain 4 luvun 11 §:n kanssa, jonka mukaan suoja-aluetta ei saa määrätä laajemmaksi kuin on välttämätöntä. Suoja-aluehakemuksen liitekartan 7 mukaan pohjavesi ei virtaa kaikista suoja-alueeksi määrätyn alueen osista Lautojan vedenottamon suuntaan.

Suoja-aluepäätös on osin ristiriidassa vesilain 4 luvun 12 §:n kanssa. Olemassa olevan luvanvaraisen toiminnan muutosta tai jatkamista koskevat suoja-aluemääräykset ovat ankarampia kuin on välttämätöntä.

Valittaja on viitannut perustelunaan lisäksi kaikkeen suoja-aluehakemuksesta aikaisemmin esittämäänsä.

**Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa**

*Hallinto-oikeus* on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Vihdin kunnassa.

Etelä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelle, Vihdin kunnalle, Vihdin kunnan ympäristönsuojelu-, terveydensuojelu- ja kaavoitusviranomaisille, Väyläviraston tie- ja rautatieosastolle ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

*Lupa- ja valvontavirasto* on antanut lausunnon.

[redacted] ovat antaneet vastineen.

*Vihdin kunta Vihdin Vesi* on antanut vastineen valituksesta. Vihdin kunta Vihdin Vesi on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta lausuntoon ja vastineeseen.

*Saint-Gobain Finland Oy* on antanut vastaselityksen.

**Hallinto-oikeuden ratkaisu**

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

**Perustelut**

*Sovellettavat oikeusohjeet*

Vesilain 3 luvun 2 §:n 1 momentin (587/2011) 2 ja 5 kohtien mukaan vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos se voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää, ja tämä muutos: 2) aiheuttaa muun ohella pohjavesiesiintymän tilan huononemista; 5) olennaisesti vähentää tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan

pohjavesiesiintymän antoisuutta tai muutoin huonontaa sen käyttökelpoisuutta taikka muulla tavalla aiheuttaa vahinkoa tai haittaa vedenotolle tai veden käytölle talousvetenä.

Vesilain 4 luvun 11 §:n 1 momentin (587/2011) mukaan lupaviranomainen voi veden ottamista koskevassa päätöksessä tai erikseen määrätä pohjaveden ottamon ympärillä olevan alueen suoja-alueeksi. Suoja-alue voidaan määrätä, jos alueen käyttöä on tarpeen rajoittaa veden laadun tai pohjavesiesiintymän antoisuuden turvaamiseksi. Suoja-aluetta ei saa määrätä laajemmaksi kuin on välttämätöntä. Vaatimuksen tai hakemuksen suoja-alueen määräämisestä voi tehdä hankkeesta vastaava, valvontaviranomainen tai asianosainen.

Vesilain 4 luvun 12 §:n 1 momentin mukaan suoja-alueen määräämistä koskevassa päätöksessä on annettava vedenoton turvaamiseksi tarpeelliset määräykset suojatoimenpiteistä, muista suoja-alueen käytön rajoituksista ja määräysten noudattamisen valvonnasta (*suoja-aluemääräykset*). Määräykset eivät saa olla ankarampia kuin on välttämätöntä. Määräyksistä toiselle johtuva edunmenetys on vedenottamon omistajan tai haltijan korvattava.

Saman pykälän 2 momentin (587/2011) mukaan lupaviranomainen voi yksittäistapauksessa hakemuksesta myöntää poikkeuksen suoja-aluemääräyksistä.

Maa-aineslain 3 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan maa-aineslaissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

*Asiassa saatu selvitys*

Vedenottamo sijaitsee Lautojan 1E-luokan pohjavesialueella, jonka kokonaispinta-ala on 4,39 km$^2$ ja varsinaisen muodostumisalueen pinta-ala 1,59 km$^2$. Pohjavesialueella muodostuvan pohjaveden määräksi on arvioitu noin 1 200 m$^3$/d. Alue on vesienhoidossa määritelty hyvään kemialliseen ja määrälliseen tilaan mutta kemialliseksi riskialueeksi. Haettu suoja-alue sijoittuu pieneltä osin myös Isolähteen pohjavesialueelle.

Länsi-Suomen ympäristölupavirasto on 11.5.2009 päätöksellään nro 35/2009/2 myöntänyt Vihdin vesihuoltolaitokselle luvan pohjavedenottamon rakentamiseen Lautojan pohjavesialueelle ja vedenottoon siitä käytettäväksi talousvetenä Vihdin kunnassa. Pohjavettä saa ottaa enintään 500 m$^3$/d kuukausikeskiarvona laskettuna. Vedenottamo on otettu käyttöön syksyllä 2009. Vuosina 2015–2022 vedenottamolta on pumpattu pohjavettä kuukausikeskiarvona laskettuna keskimäärin 78–327 m$^3$/d.

Lautojan pohjavesitutkimuksesta laaditusta raportista 28.2.2000 ilmenee, että vuonna 1999 Lautojan pohjavesialueella tehdyissä pohjavesitutkimuksissa on tehty koepumppaus (8.9.–26.10.) nykyisestä Lautojan pohjavedenottamosta. Koepumppauksen vedenottomäärä on ollut aluksi noin kaksi viikkoa 760 m$^3$/d

ja sen jälkeen 650 $m^3$/d. Pohjavedenpintaa on tarkkailtu yhteensä 22 seurantapisteestä. Pohjavesitutkimusraportin liitekartoilla on esitetty pohjavedenpinnan sama-arvokäyrät ennen koepumppausta ja koepumppauksen aikainen pohjaveden alenema-alue. Koepumppausten perusteella on rajattu koepumppauspisteen pohjaveden muodostumisalue, jonka pinta-ala on 0,71 $km^2$. Saint-Gobain Finland Oy:n kuivatuotetehdas toimii pohjaveden muodostumisalueella. Muodostumisalueella muodostuvan pohjaveden määräksi on arvioitu 880 $m^3$/d, kun sadeveden imeytymisprosentti on 60 %. Vedenottokaivon jatkuvaksi antoisuudeksi on arvioitu 600 $m^3$/d.

Hakemuksen mukaan Vihdin Veden vedenhankinta perustuu pääasiallisesti Luontolan vedenottamolta saatavaan pohjaveteen, mutta vedenhankinnan turvaamiseksi on tärkeää, että myös muilta vedenottamoilta, mukaan lukien Lautojan vedenottamolta, on saatavissa määrällisesti ja laadullisesti riittävästi pohjavettä kunnan vedentarpeeseen erityisesti päävedenottamoa koskevissa poikkeustilanteissa. Lautojan vedenottamolta saatava pohjavesi on laadullisesti hyvää, mutta vedenottamolta saatavissa oleva pohjaveden määrä nykyisestä vedenottokaivosta on rajallinen. Alueelle on suunniteltu lisävedenhankintatutkimuksia alueen pohjavesikapasiteetin hyödyntämiseksi voimassa olevan vedenottoluvan vesimäärän puitteissa.

Suoja-alueen perustaminen Lautojan vedenottamolle on katsottu tarpeelliseksi, koska vedenottamon ympäristössä on useita pohjaveden laatua mahdollisesti uhkaavia toimintoja. Vedenottamon lähialue on pääasiassa maa- ja metsätalousaluetta. Pohjaveden muodostumisaluetta halkoo valtatie 25. Pohjavesialueen keskiosissa hakemuksen mukaisella suoja-alueella on Saint-Gobain Finland Oy:n kuivatuotetehdas ja pohjavesialueen kaakkoisosassa pienteollisuusalue. Alueella on myös aktiivinen soranottoalue sekä entinen huoltoasema, ja alueella on harjoitettu maastoajoa. Vedenottamon lähialueen yhdessä havaintoputkessa on havaittu vuoden 2021 vedenlaadun tarkkailunäytteissä pieni pitoisuus TAME:ta sekä vuonna 2022 MTBE:tä. Lisäksi alueen pohjavedessä on todettu jo pidempään kohonneita kloridipitoisuuksia. Vedenottamon kaivossa haitta-aineita ei ole toistaiseksi todettu.

Haetun suoja-alueen pinta-ala on noin 87 ha. Suoja-alueella on joko kokonaan tai osittain 35 kiinteistöä. Suoja-aluerajaus on laadittu alueella tehtyjen pohjavesiselvitysten perusteella siten, että rajaus kattaa ne alueet, joilta kertyy pohjavesiä vedenottamolle. Etelässä suoja-alue rajautuu kalliopaljastumiin sekä alueille, joilla kallio on pohjavedenpinnan yläpuolella. Lounaassa suoja-alue kulkee Lautojan ja Isolähteen pohjavesialueiden välisellä rajalla, jonka alueella pohjaveden virtaus kääntyy Lautojalta Isolähteen suuntaan. Lännessä suoja-alue on rajattu kallionpinnan ja pohjaveden virtaussuunnan mukaisesti kulkemaan alueella, jolta nykyisen vedenoton ja 1990-luvun lopulla tehdyn koepumppauksen perusteella kulkeutuu pohjavettä vedenottamolle. Pohjoisessa suoja-alue rajautuu alueeseen, jolta pohjaveden virtaus kääntyy pohjoiseen ja koillisessa raja kulkee alueella, jolla kallio on pohjavedenpintaa ylempänä. Idässä suoja-alue rajautuu valtatien 25 suuntaisesti kallionpinnan noustessa pohjaveden pinnan tason yläpuolelle.

Lautojan pohjavesialueelle laadittujen selvitysten perusteella pohjaveden virtaus suuntautuu muodostuman laidoilta kohti Lautojan vedenottamoa sekä pienemmässä määrin kohti vedenottamon pohjoispuolella sijaitsevaa pintavesiojaa. Pohjavedenpintojen ja pohjaveden virtauskuvan perusteella vedenottamo kerää vettä pääosin varsinaisen Salpausselkä-muodostuman alueelta lounaasta pohjavesialueen rajalta ja koillisesta tehdasalueen koillispuoliselta kallioalueelta. Vedenottamon länsi- ja luoteispuolella maaperä on aikaisemmin tehtyjen tutkimuksien perusteella varsin hienoainesvoittoista, joten muodostumisalueen länsipuolelta ei kerry merkittäviä vesimääriä. Idässä valtatien 25 länsipuolelta pohjavedet kertyvät vedenottamolle, ja tien itäpuolella pohjavesi virtaa pääosin kohti itää purkautuen peltoalueelle.

Pohjavedenpinnat ovat vedenottamon lähialueella noin korkeudella +71–+72 m ja kauempana vedenottamosta reunamuodostuman keskiosassa sijaitsevan kalliopainanteen reunoilla noin korkeudella +73 m. Hyödynnettävissä olevan pohjavesivyöhykkeen paksuus on 10–15 m.

*Oikeudellinen arviointi ja johtopäätös*

Suoja-alueen laajuus

Valituksessa on esitetty, että pohjavesi ei virtaa kaikista suoja-alueeksi määrätyn alueen osista vedenottamon suuntaan. Suoja-alue olisi rajattu ilman kohtuullista varmuutta siitä, että suoja-alueella muodostuva tai sen kautta virtaava pohjavesi kulkeutuu Lautojan vedenottamon suuntaan. Lupa- ja valvontavirasto on valituksesta antamassaan lausunnossa viitannut muun ohella hakijan hakemusvaiheessa 9.5.2025 antamaan selitykseen, jonka mukaan hakemuksen liitekartan 7 sama-arvokäyrät on esitetty kahden metrin välein, jolloin aineistosta laadittu interpolaatio yleistää käyrien kulkua. Lisäksi selityksessä on todettu, että Saint-Gobain Finland Oy:n tehdasalueella pohjaveden pinnankorkeus on liitekartan 7 mukaan korkeimmillaan +72,94 m, kun se kahdessa tehdasalueen ja vedenottamon välisellä alueella sijaitsevassa putkessa on ollut +72,39 m ja 72,32 m ja vedenottamolla + 71,64 m, jolloin pohjaveden virtaus tehdasalueelta vedenottamolle on pohjaveden pinnankorkeuksien osalta mahdollista. Lupa- ja valvontavirasto on lausunnossaan viitannut myös hakijan selityksen 25.3.2025 liitteenä olevaan raporttiin 22.3.2022 Lautojan vedenottamokaivon kuntotutkimus ja pohjavesialueen hyödynnettävyystarkastelu ja todennut siitä käyvän ilmi, että hakija on tarkastellut olemassa olevaa tutkimusaineistoa ja että alueen rakenteesta on tietoa. Maaperän aineksen laatu alueella vaihtelee, mutta kairauksissa on todettu hiekkaa ja hienoa hiekkaa. Kuivatuotetehtaan ja vedenottamon välissä ei ole tiedossa olevaa virtausestettä.

Hallinto-oikeus katsoo, että suoja-aluerajaus perustuu riittävään selvitykseen. Saadun selvityksen ja erityisesti vuoden 2000 pohjavesitutkimusraportissa esitettyjen tietojen perusteella on mahdollista, että vedenottamo saa osan vedestään valittajan kiinteistöltä. Vedenoton vaikutusten ulottuminen tehdasalueelle voidaan todeta vuonna 1999 tehdyn koepumppauksen yhteydessä havaitun pohjavedenpinnan aleneman ja määritetyn

pohjavedenottamon muodostumisalueen perusteella. Valituksessa on vedottu hakemuksen liitekarttaan 7, jossa esitetty virtauskuva ei kuitenkaan edusta vedenottoluvan mukaista maksimitilannetta. Hallinto-oikeus katsoo, että suoja-aluetta ei ole määrätty laajemmaksi kuin veden laadun tai pohjavesiesiintymän antoisuuden turvaamiseksi on välttämätöntä.

Suoja-aluemääräystä 1 koskeva vaatimus

Suoja-aluemääräyksestä 1 ilmenee, että suoja-alueelle perustettavaan uuteen toimintaan tai toiminnan olennaiseen muuttamiseen tulee ympäristönsuojelulain liitteessä 1 mainittujen luvanvaraisten toimintojen osalta hakea ympäristöluvan lisäksi vesilain 4 luvun 12 §:n 2 momentissa tarkoitettu poikkeus suoja-aluemääräyksistä. Valituksessa on esitetty, että olemassa olevan luvanvaraisen toiminnan muutosta tai jatkamista koskevat suoja-aluemääräykset ovat ankarampia kuin on välttämätöntä.

Hallinto-oikeus toteaa, että ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä arvioidaan suhteessa toiminnasta aiheutuviin päästöihin muun ohella ympäristönsuojelulain 16 §:n mukaisen maaperän pilaamiskiellon ja 17 §:n mukaisen pohjavesien pilaamiskiellon kautta, kun taas vesilain nojalla annetuista suoja-aluemääräyksistä poikkeamisen edellytykset liittyvät pohjaveden laadun tai määrän mahdolliseen muutokseen ja siitä pohjavedenotolle aiheutuviin vaikutuksiin. Hallinto-oikeus katsoo, että pohjaveden laadulle tai antoisuudelle mahdollisesti aiheutuvien pohjavesivaikutusten arvioimiseksi suoja-aluemääräyksen 1 tulee koskea myös luvanvaraisen toiminnan olennaista muuttamista. Suoja-aluemääräystä 1 ei siten ole annettu vedenoton turvaamisen kannalta ankarampana kuin on välttämätöntä.

Suoja-aluemääräystä 18 koskeva vaatimus

Suoja-aluemääräyksessä 18 on edellytetty, että suoja-alueella tapahtuvaa luvanvaraista maa-ainesten ottamista varten on haettava maa-aineslain mukaisen luvan lisäksi vesilain mukainen lupa.

Hallinto-oikeus toteaa, että maa-ainesten ottaminen pohjavesialueella edellyttää maa-aineslain 3 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla maa-aineslain mukaisen luvan ohella vesilain mukaista lupaa sikäli kuin ottamisesta aiheutuu pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista. Pohjaveteen vaikuttavien vesitaloushankkeiden luvanvaraisuudesta on säädetty myös vesilain 3 luvun 2 §:n 1 momentin 2 ja 5 kohdissa. Kun otetaan huomioon suoja-alueen ominaisuuksista ja pohjaveden virtaussuunnista saatu selvitys sekä maa-ainesten ottamisalueen sijainti vedenottamoon nähden, vesilain mukaista lupaa on perusteltua edellyttää myös haettaessa uutta maa-aineslain mukaista lupaa alueelle, jolle on aiemmin myönnetty maa-aineslain mukainen lupa. Edellä mainittu maa-aineslain säännös ja vallitseva oikeuskäytäntö huomioon ottaen hallinto-oikeus katsoo, että päätöksessä annettu suoja-aluemääräys 18 ei ole vesilain 4 luvun 12 §:n 1 momentissa tarkoitetusti ankarampi kuin on välttämätöntä.

Siltä osin kuin valituksessa on määräyksiin 15 ja 16 viitaten esitetty suoja-aluepäätöksen kohtelevan toiminnanharjoittajia eriarvoisesti hallinto-oikeus toteaa, ettei niillä ole nyt kysymyksessä olevan asian kannalta merkitystä.

Edellä esitetyn perusteella hallinto-oikeus katsoo, että aluehallintoviraston päätöstä ei ole valituksen johdosta syytä kumota ja asiaa palauttaa Lupa- ja valvontavirastolle uudelleen käsiteltäväksi. Valitus on näin ollen hylättävä.

**Julkinen kuulutus**

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

**Päätöksestä ilmoittaminen**

*Vihdin kunnanhallituksen* on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

**Velvollisuus ilmoittaa päätöksestä**

[redacted] on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille.

Ilmoitusvelvollinen on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

**Muutoksenhaku**

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **9.11.2026**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (04.26).

**Hallinto-oikeuden kokoonpano**

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Pirjo Joutsenlahti ja Tomi Laukka, tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Martti Häikiö sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Juha Väisänen. Asian on esitellyt Tomi Laukka.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

**Jakelu**

| | |
|---|---|
| Päätös ja maksu | Saint-Gobain Finland Oy, oikeudenkäyntimaksu 310 euroa<br>*(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)* |
| Jäljennös maksutta | Vihdin kunta Vihdin Vesi |
| | Vihdin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen |
| | Vihdin kunnan terveydensuojeluviranomainen |
| | Vihdin kunnan kaavoitusviranomainen |
| | Vihdin kunnanhallitus |
| | Lupa- ja valvontavirasto/lupaviranomainen |
| | Lupa- ja valvontavirasto/valvontaviranomainen |
| | Lupa- ja valvontavirasto/yleisen edun valvontayksikkö |
| | [redacted] asiakumppaneineen |
| | Uudenmaan elinvoimakeskus/liikenneosasto |
| | Väylävirasto |
| | Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos |
| | Suomen ympäristökeskus |

**Tuomioistuimen yhteystiedot**

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
*https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/*

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
*https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/*

# VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

## Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

## Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

## Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi, postiosoite ja muut yhteystiedot mukaan lukien sähköinen tai muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- soveltuvalla tavalla valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

**Valituksen liitteet**

Valitukseen on liitettävä
- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

**Valituksen toimittaminen**

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos valituksen toimittaa sähköisenä asiakirjana, sen on saavuttava korkeimmalle hallinto-oikeudelle valitusajan viimeisen päivän aikana. Muulla tavoin toimitetun valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

**Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:**

| | |
|---|---|
| **Postiosoite:** | Korkein hallinto-oikeus<br>PL 180, 00131 Helsinki |
| **Sähköposti:** | korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi |
| **Käyntiosoite:** | Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki |
| **Puhelin:** | 029 56 40200 |
| **Faksi:** | 029 56 40382 |
| **Aukioloaika:** | arkipäivisin klo 8.00–16.15 |

**Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:**
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/